

ВЪСТНИКЪ

ДОБРУДЖА

Градската библиотека

251

Варна

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖА И НАРОДЕНЪ СЪВѢТЪ

Малка понеделникъ, сряда и петък

Принципътъ на народността и каузата на Добруджа. — Горитъ въ Добруджа подъ ромънския режимъ. — „Военни извѣстия“. — За събора на добруджанци. — Положението въ Русия. — Мирнитъ прѣговори. — Положението въ Италия. — Привѣтствия до Добруджанския Съборъ. — По фронтоветъ. — Гласътъ на добруджанцитъ. — За отвлѣченитъ.

Г. Тодоровъ

Принципътъ на народността и каузата на Добруджа.

Нѣма по-голямъ мъченикъ въ свѣта отъ принципъ на народността, въпреки, че той първи е билъ въ устата на всички при всяка малка и голяма международна борба.

Съвършителъ е на французката революция, която установи схващанята за състава на модерната държава.

И въ началото на настоящата голяма европейска война, пакъ на държавни глави, политици и дипломати първата дума на устата бѣше националниятъ принципъ. Покойниятъ турски царъ и главнокомандующия издигнаха националното начало за Полша Англия провъзгласи националната защита на малките народи; Франция кокетно лѣеше тиради за правата на човѣка и нациитъ отъ годинитъ на революцията. Германия и Австрия въ лицето на императоритъ, райхстага и райхсрата, обявиха самоопредѣлената на застрашената си народност и почитта се къмъ самоопредѣлението на народността. Въ развитието на войната, съ новитъ нахъси и новитъ фронтови линии, лозунгитъ и на двѣтъ борящи страни се измѣниха. Резицията на началата не закъча само народностното начало. Напротивъ, и двѣтъ страни, двѣтъ воюващи групировки последователно се обличаватъ по истинското, реалното съдържание на националния принципъ.

Всѣкорно, въ това логическо развитие има прѣстъ обстоятелството, че върмената вече сж други, въоръженитъ народи сж съ нови идеи и схващания, близки до истинското съдържание на това священо начало. Този пътъ народностниятъ принципъ ще легне сигурно въ основата на мощната конференция и на тази основа ще бъдатъ нахвърлени шаркитъ на новата карта.

А нѣма по проста истина за схващане отъ националната истина. Двѣ различни дефиниции по нея нѣма въ цѣлия свѣтъ. Проста и свята е, като истината за Бога. Откакто французитъ революционери събориха феодалната система и разноезичната монархическа държава, едно понятие за държавата остана — понятието за националната държава. Съдържанието на това понятие е, че всяка нация се обособява въ самостоятелна политическа организация. А нацията е сбора отъ хора, които се чувствуватъ родни, говорятъ единъ езикъ, мислятъ и живѣятъ съ една дума; то е общността имъ въ историята, въ езика, правитъ, обичаитъ и т. н.

Това е то прочутото народностно начало, което обезпечава развитие и напредѣкъ на народитъ. Не единъ пътъ, обаче, до сега то е било разпъвано на връстъ отъ европейската дипломация, като еретикъ. Историята на новото българско царство е близката история на печалната съдба на националното начало отъ създаването му, чакъ до 1913 г.

Разпокъсана въ Берлинъ, малка България съ усилената и кръвта само на двѣ-три похолъни послѣдователно поправаше жестокостта на дипломатията по окръжението на народността. 1885, 1908, 1912, 1913 години сж годинитъ на върхъно напращане, за обединение на прѣснатата челядъ въ Тракия и Македония. Прѣдрасъждани и грѣшени,

отъ друга страна алчността изъ събди, покрѣчиха на този чистъ стремежъ на народа ни. Съ нахѣсата ни въ голѣмата война въ името на обединението на народността, похѣтъ ни съвѣта вартата на обединена България. Обединението ни е вече фактъ: Добруджа, Македония и Поморавия сж свободни, въ наши ръцѣ Добруджа! Тя е малка частичка отъ общата ни участъ. Въ Сандефано тя се обича като платъ на ромѣнитъ за участіе въ войната, а въ 1878 г. въ Берлинъ, окончателно се отстъпи на сѣнитъ въ заплата на Весарабия съ цѣлъ да се тури прѣградна стѣна между Русия и насъ. И всички това се направи безъ огледъ на населението, което бѣше чисто българско, безъ да се респектира стремежа му за обединение съ свободното княжество. Направи го европейската дипломация въ Берлинъ, спокойна и негѣснена, както се прави трапката на пазарището. Остави се тъй хубавъ, райски кътъ да носи ярема на изключителни влашки режимъ.

До 1913 година българската държава не откри явна пропаганда за стара Добруджа. Другитъ въроденъ идеалъ — Македония, зрѣеше бърже за врънето съ разложението на Турция; затова тежестта на освободителната работа бѣше прѣнесена тамъ. За Добруджа малко се дѣйствуваше, за да не се компрометира плана на послѣдователното ни обединение. Въздръжаніето ни отиваше до глухостъ. И въ дни на голѣми капитни на българщината въ Добруджа, въ свободното царство се задоволявахъ съ прикрито поемане на дѣхътъ си прѣвъ сѣлази. Гнетѣтъ, гоненията и жкитъ на българския езикъ и култура, на българския битъ въ Добруджа прѣдизвикваха само скрити сѣлази и скритъ юмрукъ. Но слѣдъ 1913 година, прѣвъ всичкото страдателско минало, мисълта за разплатата се събуди въ насъ съ буйна енергия и съ нетърпѣние чакаше да удари часътъ. Походѣтъ на 3-а армия, като буютъ порой, очисти бърже Добруджа отъ скверния кракъ.

Послѣ хилядитъ сѣлази мисли изъ добруджанската равнина и корено промѣненитъ правоотношения отъ 1916 г. г. става въпросъ за повръщане къмъ статуквото или приложение на народностния принципъ! Мънотията на дилемата е отстранена отъ нежа на българския войникъ. Сега моментътъ е най-благоприятенъ за правилното и рационално рѣшение на цѣлия сложенъ Балкански въпросъ, а въ него и на Добруджанския. Съдбата покойна на такова едно рѣшение. Голѣмитъ конкуренти въ завладѣване на чужди земи и населения — Сърбия и Ромѣния сж повалени на земята. България е на върха на величieto. Се пакъ тя не иска чуждото, а само своето и високо държи знамето за приложението на националния принципъ. България има военни цѣли, разумни и умѣрени, които отбѣлѣза и въ отговора си до Папата: обединение на народа. Нашето обединение е идентично съ принципа за националността, подкрепено и отъ фактическото положение, установено отъ войната. Ние българитъ добръ разбираме въпроситъ на Балкана. Тѣ сж горящи; тѣ влочатъ отъ толкова години подъ краката ни, като вулканъ и ни държаха прѣвъ цѣлия животъ съ пушка въ ръцѣ.

Развитието на народностното начало е въ Балканитъ. Голѣмитъ народи сж самостоятелни и обединени дори и въ връда на други народности. Голѣмитъ не изпитватъ толкова силно мъката отъ напущението на националното начало, защото почти не сж страдали отъ неприменението му. Но ние балканцитъ между тѣхъ най-много България покрѣме тѣ-

лото си съ рази отъ народностната неправда.

България иска Добруджа. Съ това тя не прѣстъ свѣщенния националенъ принципъ, защото Добруджа е българска земя.

Международнитъ актове на незаинтересуванитъ конференции я признаватъ за българска. Въ миналото сами ромѣнитъ я сѣтахъ за такова. И сега разгледана, нейната конструкция е: село до село и голѣми градове съ чисти българи, съ неповрѣденъ български колоритъ. Старитъ собственици на земята сж българитъ. Българската ръчь си е извоювала гражданственостъ на пазара, тя е жива въпреки прѣсѣдванята. Другитъ националности, по силата на естественитъ закони, говорятъ и на български. Пж-тѣмѣстевнитъ могатъ да прѣбродатъ Добруджа само съ знанието български езикъ. Стария, битъ и обичай сж старитъ български красоти и българската патриархалностъ. За насъ Добруджа не е само пътъ, не е колония, не е пазарище, а прѣди всичко и на първо мѣсто родна земя, старъ български кътъ! Стопански и финансови чужди интереси въ нея не могатъ да бъдатъ прѣдпочетени прѣдъ нашия националенъ интересъ. Единитъ и другитъ гласатъ прѣдъ свѣтлитъ на националния български интересъ: да обедини народа си.

Пакъ ли коята мирна конференция ще запази свѣщѣта, за да гледа скѣтки и търговия подъ слѣзцето на националното начало? Ние не вѣрваме. Разплатата си ще намѣратъ сквернословцитъ на правдата отъ самитъ народи. Стига гноини рани за народитъ.

България издига този пътъ високо гласъ си за каузата на народността. Готова е да устои на всички опити да се прѣстъпни светия законъ: народитъ да се самоопредѣлятъ.

Принципътъ на националността, въ които се „вълчатъ“ другитъ, за насъ българитъ е живо начало, което корогира другитъ начала; то е първо по мѣсто и значение. А това начало, чрѣвъ устата на новитъ върмени и народи, конкретно виеа високо: Добруджа е българска, оставете и да реди живота и съдбинитъ си въ свобода съ царството на българитъ!

Положението на бойнитъ фронтове.

Вюлетинъ отъ Щаба на Дѣйствующата армия въ 19.XII 1917 г.

Македонски фронтъ. Въ завоя на Черна и западно отъ Дойранъ малко по силна артилерийска стрѣлба. По останалия фронтъ умѣрена огнеза дѣйностъ. При Вутковското езеро нѣколко английски роти се опитаха да паднатъ нашитъ укрѣпителни части, но бѣха поврнати съ огънь. Край, долното течение на Струма разувнавателна дѣйностъ.

Добруджански фронтъ. Прикърно.

Западенъ воененъ театръ. Въ Фландрия, поради гжстата мъгла, артилерийската дѣйностъ на много мѣста остана слаба. Огнената дѣйностъ се засили, послѣ обѣдъ съверто отъ шосето Иперъ — Менепъ. Въ успѣшно разузнавателно сражение, мжно отъ Холебекъ, вземахме извѣстно число лѣвници англичани.

Група армии на Херцога Албертѣ. При Хирцахъ, мжно отъ Алтирхо, паднаха въ наши ръцѣ, при едно успѣшно нападение, 31 французини.

Италиянски фронтъ. На 7 пати италиянски сили се мъчиха да шурмузатъ засѣгитъ отъ австро-унгарскитъ войски прѣвъ послѣднитъ дни височини западно отъ Конте-Авохоне и на три пати тѣя при Монте Петрика.

Всякият им атака бидоха осуетени съ голъми за тѣхъ загуби. Слѣдната участъ има и неприятелската атака при Менте Соларело.

По море. Официално съобщение. Новитѣ успѣхи на германскитѣ подводници въ залпѣната околу Англия вече сѫ 17 хиляди тона потопени параходи. Между потопенитѣ параходи сѫ намърати „Иона Консанити“, 2009 тона, потопенъ съ дървено масло отъ Алжиръ за 100. Също така два голѣми парахода, които сѫ торъ, върѣни силата им охрана въ Ламаншъ. Освѣтъ това биде потопенъ, на западния фронтъ брѣгъ, върѣжания морски параходъ Тон-сѣ 14 тона, който върѣше начело на единъ паръ транспортъ, идещъ отъ западъ.

Германскитѣ подводници, подъ началството на капитанъ-лейтенантъ Бибекъ, потопиха въ канала Ер-мелъ, при силно неприятелско противодействие, 5 парахода съ 23,500 бруто тонажъ.

Горѣ въ Добруджа подъ румѣнския режимъ

(Продължение отъ стр. 69)

6.

Въ нѣком отъ комасиранъ участъци, държавата върѣзъ Х горска областъ (Добруджанска), зависяща отъ Министерството на държавнитѣ пътища, е пристигнала къмъ залѣсване главно на сѣмъ, но също и на други есенции, като и динѣтъ дръвчета сѫ издани отъ специални разпорѣдки, основани въ участъци. Залѣсвания сѫ предприети въ слѣдъ:

1. Карамуръ. Цѣлва периметръ има 1348 ха., но до 1 априлъ 1916 год. сѫ били залѣсени 320 ха. съ салѣмъ, дѣбъ и др. Разсадишка на тоя участъкъ е била на сѣдната дата отъ 19 ха. Освѣтъ тѣзи 320 ха. били сѫ засѣти още 350 ха. съ салѣмъ, който обаче не се хваналъ, така че изразходвалъ до тази дата 241,695 лева разпорѣдки на 320 ха., даватъ по 755 лева разпорѣдки на всѣки залѣсенъ ха. съ салѣмъ. Въ всѣ суми, обаче, не влиза и стойността на инвентара, като и луксознитѣ постройки, които съвсѣмъ не сѫ били необходими за добрия ходъ на работата. Ако въ тѣзи суми се прибави стойността на земата или на годишенъ наемъ, както и процентътъ на вложени капиталъ и заплатитъ на чиновницѣтъ, то прѣхосването на срдѣствата ще се издѣли още по-ясно.

2. Карамуръ. Цѣлва периметръ отъ 258 ха. е откритъ още въ 1885 г., но за тѣмъ да се залѣсиа едва слѣдъ 1902 г. съ основана то на единъ разсадишкъ, който въ 1906 г. има 2,63 ха. позържностъ. Залѣсени до тая дата сѫ били 61 ха. главно съ салѣмъ, и отчасти съ дѣбъ и трѣле ика. Стойността на залѣсването е 221 лева на ха.

3. Хасанча. Откритъ е въ 1884 г. Въ 1901 г. се основава разсадишкъ, който на 1 априлъ 1906 г. има 3 ха. Въ 1899 и 1900 г. били залѣсени 89 ха., отъ които въ 1902 г. били ванати едва 15%. Залѣсва се главно съ малкъ успѣхъ, като въ 1905 и 1906 г. трѣбвало да се правятъ поправки. Отъ 140 ха. колкото има цѣлва участъкъ, въ 1906 г. сѫ били залѣсени 131 ха.

4. Сардѣболъ. Цѣлата площ отъ 883 ха. е откритъ въ 1895 г. до село Сардѣболъ, Майганенско, но въ 1904 г. ѣ сѫ отнети за организациона цѣль 407 ха., така че е останала само съ 476 ха., отъ които на 1 априлъ 1906 сѫ били залѣсени само 27 ха. Планацията на сѣдната дата е имала 8 ха.

5. Мурфатаръ. Откритъ е въ 1904 г. съ 362 ха. позържнина. Съществующия отъ по рано разсадишкъ има въ 1906 г. 11,68 ха. Сегашнитѣ участъкъ е на мѣстото на стара дѣбова гора.

6. Комарово. Позържността на тоя периметръ, паходящъ се на 5 км. сѣверно отъ Мана ил, е 306 ха. и е разграниченъ въ 1904 г. въ сѣдѣство съ по стара салѣмова държавна плантация, залѣсана въ 1888 — 1891 г. Разсадишка на 1 априлъ 1906 г. има 13,48 ха., а въ участъка до сѣдната дата е било залѣсено едва 8 ха.

7. Тузла. Още въ 1880 г. се простирало да се започне залѣсването на подвижнитѣ пѣсци по брѣга на морето, но първи опитъ билъ изоставенъ. Въ 1895 г. е залѣсено всичко 30 ха. съ акация. Всички 76 ха., залѣсени съ акация изсѣзали въ сусулата 1899 г. когато въ плантацията били пуснати оветѣ на държавното земледѣлско училище отъ Херастрау до Ву-журецъ. Отъ тогава насамъ сѫ правени нѣколко опита за залѣсване, които не дали никакъвъ положителенъ резултатъ.

Отъ 1910 г. насамъ, всичкитѣ тѣзи залѣсвания ги прави управлението на горитѣ, като употребяванитѣ работници получаватъ известна надница. До 1910 г. залѣсванията сѫ били правени павъ годъ разководство на държавнитѣ лѣсничън, но съ срдѣствата на специалнитѣ фонди, образувани отъ приходитѣ на общинскитѣ мѣста за залѣсване и заплащанитѣ въ работни дни, които се изсѣзали отъ населението. При все че залѣсването е ставало, формално поне, въ полза на самитѣ общини, тѣ не сѫ участвували подъ никакъвъ начинъ при това залѣсване и не сѫ упражнявали никакъвъ контролъ при изразходването на тѣхния фонди. А самото залѣсване е ставало съ такова пѣтѣние на срдѣствата, щото общинитѣ и да бѣха останали слѣдъ 1910 г. собственици на горитѣ и участъцитѣ, павъ не бика имали никакъва полза отъ тѣхъ.

При разискване на чл. 10 „Тѣлзувателни“ законъ, министра на държавнитѣ имоти, запитанъ въ сѣната, какво е станало съ фонда, образувани отъ приходитѣ на общинскитѣ гори и мѣста за залѣсване, стовари, че фонда достигналъ по едно врѣме на 2 милиона лева, отъ които около 800,000 лева били употребени за колонизационна цѣль, а осталото за залѣсване. „Залѣсването, продължава министра, направени сѫ отъ държавата, но при условия, които мене единъ денъ ме смѣля и съ своитѣ неуспѣхи, и особено съ сѣжнотата си. Споредъ направената анкета, тѣзи плантации сѫ достигнали до 2500 ха., за които е разходвано павъ 1000 лева за всѣки ха. Отъ тази позържностъ държавата има на лице само 1100 ха., защото останалото е изчезнало. Ако бикте раздѣлили стойността отъ 1 1/2 милиона лева на 1150 хектара салѣмови плантации, ще видятъ, колко струва единъ хектаръ, залѣсенъ по тоя начинъ. Азъ, г-да, намѣрихъ че това е чудовищно. Ще разходваме около 1000 лева на всѣки хектаръ салѣмова плантация, които разпорѣдки още се увеличаватъ съ лихвата на тоя капиталъ, докато участъка стане годенъ за експлоатация. Така и най сѣжнѣна абаност не струва толкова, колкото ще ни струва намъ хектара съ салѣмъ“).

И вмѣсто да отнеме отъ рѣшитѣ на едно подобно чиновничество залѣсването, министра конфискува всичкитѣ общински гори и участъци за залѣсване. И тоя пѣтъ, както и при всѣки другъ случай, населението въ Добруджа е било длъжно да понася и заплаща сносването на управлението на държавнитѣ имоти въ Добруджа.

Съ право режима на горитѣ е билъ осѣденъ, дажъ и отъ пѣмни румѣнски чиновници по горското дѣло. Автора на една цѣнна книга върху Добруджа, смѣтъ на стария Когаличяну, при все че не вижда, или нарочно прѣмѣлява най сѣжнѣния грѣхъ на тоя режимъ — отнемането на правото на собственостъ и на ползуване на мѣстното население отъ горитѣ и пожертвването на тѣзи гори за колонизационна цѣль —, не може да не признае злоупотребилиятъ съ общественото богатство подъ тоя режимъ. „При вземането на Добруджа въ румѣнско владѣние, призна се голѣмата нужда за залѣсвания. За това снабди се общинитѣ съ мѣста, прѣдначинени да бѣжатъ залѣсени, основаха се разсадишки, създадохъ се специални фондове, но — всѣчния припѣтъ въ нашата страна — закона биде за обиколитъ, прѣдписанитѣ отъ него мѣрѣи не се взеха, сумитѣ се прѣкосаха, или имъ се даде друго назначение, опрѣдѣленитѣ за залѣсване земи бѣха разграбени или разпорѣдени, и изобщо, послужиха и тѣ, както и експлоатацията на сѣжнѣващитѣ гори като срдѣство за нескончаеми злоупотреби, и за безброй несправности“).

По отношение на другитѣ сѣжнѣващи гори, прилаганата система на експлоатация не се различава отъ онова, което държавата е направила съ общинскитѣ гори и периметри. Никакви подобрения не сѫ прѣдприети, и управлението на горитѣ се е водило изключително отъ румѣнски или фиксирани интреси, а чиновничеството отъ жаждата за лични облаги, и отъ шовинистично настроение спрѣмо нерумѣнското и особено българското население. Румѣнската прѣсѣ вичаги старателно е прикривала всѣкитѣ тормозения и злоупотреби, върѣжени надъ мѣстното население отъ страна на чиновницѣтъ по горитѣ, както и по другитѣ вѣдомства, така че думитѣ на г. В. М. Когаличяну за „неоспоримитѣ злоупотреби и безброй несправности“ трѣбва да се считатъ за стоещи по-долу отъ дѣйствителността. Въ една брошура, написана не за да критикува румѣнския режимъ въ Добруджа, и написана въ силно шовинистиченъ духъ, четемъ напри-мѣръ слѣдното признаване, което може да се обобща: „Съ мѣка трѣбва да съобща, че въ общината Николказъ единъ селянинъ провиненъ въ нарушение закона за горитѣ, продава своитѣ 112 кози, и павъ оста-таца длъженъ къмъ държавата за изплащане глѣбата и гражданското обезщетение. Не веднѣжъ се явѣтъ прѣдъ сѣжнѣната нарушителъ, които искатъ да дѣжа-жатъ, че сѫ дадени подъ съдъ, защото не сѫ изорали или засѣли земята на горския чиновникъ, че не сѫ му дали исканата парична сума, че не сѫ му занесли исканото угоено агне, че сѫ работили толкова дѣна на нивата на агента Х., който въ залѣва имъ разпорѣжилъ да си насѣкатъ толкова дърва отъ държавната гора, а пѣкъ че акта е съставенъ отъ агента У.“)

ОТЗИВИ

Добруджанския народенъ съветъ.

По поводъ откритването на първия Народенъ Съборъ на делегатитѣ на селата и градоветѣ отъ Добруджа, в. „Военни Известия“ въ уводѣа статия, между другото, пише с. дното:

„Народенъ съборъ“, това име призовава въ паметта ни обаянието на царградскитѣ народни събори по черковнитѣ ни борби. Добруджанскитѣ народенъ съборъ, за който ежедневиетъ печатъ хроникѣра, че е почналъ заседанията си въ Бабадагъ, буди у насъ не само старитѣ спомени за велики народни борби. Той

*) Вижъ Desbaterile Senatului стр. 965 отъ 1 Априлъ 1910 год.

**) V. M. Cingăleşanu. Dobrogea. 1910 стр. 99.

*) N. S. Baboianu. — Dobrogea faţă cu partidele politice. Тулча. 1907 г.

е едно повторение на историята. Идеята, която дви-жеше и възбуждаше народнитѣ водители и ги подтиква-ше да се обърнатъ срѣщу духовния режимъ на сѣрцѣ-тъ и не рѣдко срѣщу политическия на самата Висока порта, днесъ също тѣ, както и въ истеклото столѣ-тие, жѣра водителитѣ на населението въ Добруджа да се събератъ на Събора и да издигнатъ гласъ съ срѣщу всѣмъ опитъ да се повторятъ грѣшкитѣ на дипломатичната въ миналото.

Рѣката на южно-добруджанци е била дѣсницата на България. Тя винаги е била здрава и силна, тя винаги е била протеклата къмъ поробена Добруджа, както и къмъ Македония. Тя винаги е била готова за защита и очаквала момента за борба. „Сѣвернитѣ братъ“ — добруджанци не сѫ само „братъ по участъ“, тѣ сѫ кръвни братъ, тѣ сѫ българи по кръвъ и плѣтъ, по душа и мисль. У тѣхъ националното съзнание тѣе още по-горещо, защото бѣ задъшено. И ако въ свободна България бѣ парата, която доведе локомотивѣтъ — организиранитѣ народни сили — до общо желаната цѣль въ Добруджа, сѣверна и южна безъ разлика, бѣ огъ-ньтъ, който бликна като лава изъ вулканъ, за да одуши румѣнскитѣ завоевателни ламтежи къмъ български зе-ми. Но братъ по участъ оставатъ всички останали на родности въ Добруджа, които заедно съ българитѣ из-питаха горчивинитѣ на румѣнската чокѣйски режимъ на румѣнската олигархия. Затова наредъ съ делегатитѣ българи на добруджанския съборъ стоатъ делегати тур-ци, татари, руси, нѣмци и даже румѣни. Тѣ заедно съ делегатитѣ българи сѫ дошли да манифестиратъ прѣдъ всѣмъ свѣтъ своитѣ желанія. И тѣхното прѣст-ствие дава на събора още по-голѣмо сияние, още по-дѣлобъ смисль. То свидѣтелствува, че българската кауза е кауза на свободата, че българинѣтъ е далъ въ краткия периодъ на политическата си независимостъ, внимателни данни за въротърпимостъ, за толерантностъ къмъ върѣзповѣднитѣ и национални чувства. И турци, татари, руси, нѣмци и дори румѣни идатъ на събора, радостъ съ българи, за да кажатъ своето желаніе. Тѣ искатъ свобода и гаранцията за тая свобода, която тѣ виждатъ само въ българската конституция, въ българската толерантностъ, въ българското хуманно сѣрце.

Тѣ заедно съ българитѣ обичатъ България, защото та спечели любовта имъ съ честата си любовъ къмъ свободата. Борбитѣ на българитѣ за независи-мостъ имъ станаха близки и тѣ тачатъ паметта на българскитѣ герои съ еднаква топлина и сѣрдечностъ съ еднаква религиозностъ, дори както и българи.

Привѣтствия до Добруджанския Съборъ.

До прѣдседателя на Добруджанския Народенъ Съборъ въ Бабадагъ сѫ изпратени слѣднитѣ привѣт-ствия телеграми.

Слѣдъ тридесетъ и осемъ годишно робуване подъ румѣнски, сѣрби и турци българския народъ днесъ е щастливъ да се види обединенъ отъ дунаскитѣ устия до Моравъ и отъ Черно-Морѣ до Вѣло. Но великото дѣло още не е напълно доврѣжено, потребни сѫ още много сили и жерѣви, до дѣто бѣде изкарано то до желанитѣ отъ всѣчки край. Това, обаче не трѣбва да ни хвърля въ униние, а напротивъ да подкрѣпи енер-гията ни, да заздрави единството ни, да сплоти всѣчки ни, да постигнемъ туй, което прѣживѣватъ върховни мо-менти налагатъ. Подвига на българския войникъ, начер-танъ съ кръвта си истинскитѣ прѣдѣли на нашата земя трѣбва винаги да служи за примѣръ на всѣчки, които ми-лятъ за дѣлото на народното обеди-нение, а такава сѫ нашѣро врѣме жителитѣ на освободенитѣ земи, тѣи дълго бѣ-бували подъ робство часа на своето освобождение. Въ това отношение добруджанци заслужаватъ всѣка пох-вала, ето защо, като ги поздравяваме най-топло съ тѣхния конгресъ ние ги молимъ да бѣдатъ изразъ на нашата воля, която е воля и на братата ни македонца като заявяватъ енергично на свѣта, прѣтолки и враж-дебно настроенъ спрѣмо насъ, че сме едно нераздѣлно цѣло, че сме синови на единъ многострадаленъ и ге-роиченъ народъ и че не сме се спрѣжъ прѣдъ нищо до дѣто не се видимъ обединени.

Да живѣе единна и Свободна България!

Прѣдсед. на Поморавския Н. П. К.: С. Ж. Дацовъ.

Земледѣлскитѣ депутатъ Ал. Димитровъ, при рѣчта за бюджета днѣшната сѣдница съ топли думи подѣл-ности на сѣдъ дѣла отъ общото отечество. Поздравявамъ сѣрдечно събора, жѣлая силовитна пол-зотворна дѣйностъ. Дѣлото крачи успѣшно. Държайте!

Страшикировъ.

По случай първия народенъ конгресъ на добле-стнитѣ ратници и славни борци добруджанци, събрани отъ всѣчки краища на мѣлата ни и сѣжнѣ Добруджа, изпращамъ Ви, Господинъ прѣдседателю, отъ стражата на „чужда пѣ-сърдечни поздравления и благожелана-рия“ съ силно похотворна дѣйностъ къмъ достигане съ-кровеного желаніе на освободения родѣтъ братъ: при-сѣдиненето на цѣла Добруджа къмъ майка България.

Въ този важенъ исторически моментъ събраитѣ добруджанци отъ всѣчки села и градове на върво-дната Добруджа, тоу що напоена съ свѣщената кръвъ на безброй храбри български синови и оросена съ сѣжнитѣ на хиляди мили добруджански дѣца за отѣл-ченитѣ нѣмъ бащи, майки, братъ и сестри, трѣбва висо-ко да издигнатъ мощенъ гласъ за незабвното прѣстѣ-

Народният местен комитетъ, заедно съ жителитѣ на с. Енисала, Бабадашко, събрали да обмислятъ и да извършатъ скръбта на многострадална Добруджа.

РЪШЕНИЕ:

1. Искане да се въведе незабавно българско управление в цяла с.в. Добруджа.

2. Да се обяви още сега присъединяването към България.

Нашите родни кърв не може да става разминаването за чуждите еготицини интереси и с него не бива да се плаща бъдещето смирнително приятелство на коварна Ромъния. Ний сме готови с оружие в ръка да защитим родния си кърв и да не допустим връщането на ромънското владичество в Добруджа. Всички българини, който се противопостави на нашите искания, ще смятаме за прѣдатель, а всеки чужденец, който дѣйствува против българските интереси и права в Добруджа — за наш врагъ.

Показваме българското народно прѣдставителство да посети Добруджа и да се запознае с нея. Апелираме към него да подкрепи рѣшително и смѣло нашата кауза.

Прѣдседател на М. Н. Комитетъ: Ив. М. Илиевъ.
Секретаръ: Ив. Димитровъ.

Мила България! отвори майчиният си прѣгръдки, и приберъ! собственитъ си чедъ. Ние сме добруджанци твои плът и крѣв сме, познаваш ли ни? Тогава издигни мощно гласа си, подкрепи отъ храброто ти войнство, което стонически отбранава естествения ти сѣверна граница и кажи на сегашнитъ си и бивши министри, че това сж твои дѣца. Прѣстъпно ще е прѣдъждащото, ако въ този критически моментъ не бъде удовлетворена молбата ни Оставиш ли ни, драга майко? Знаи, че прѣзъ труповѣтъ ни ще мине ози, който дръзани да скверни роднитъ ни кърв. Тогава свикнитъ на падналитъ тукъ храбри герои, ще ни бъдатъ военно началство въ неравната ни борба.

За населението отъ 620 жители на с. Токосъ Кожалашко, подписали прѣдседател на мѣстния народенъ комитетъ Г. Петровъ. Прѣдседател на татаритъ Юмеръ Куртмома. Общински кометъ: В. Петровъ.

Готови сме да сѣдемъ останалата наша крѣв къмъ героически разлѣтата братска такава, но въ пѣловина наша златна Добруджа до устията на Дунава ромънски кракъ да стапи не искаме да видимъ.

За населението на с. Горенъ-Добромиръ.
Прѣдседател М. Д. Организация: Ж. Георгиевъ.

Горно-чамурлийския народенъ комитетъ, Кожалашка околия, ведно съ всички население на брой 1496 души единодушно рѣшихме:

1-во. Искане да се обяви още сега присъединението на цяла Добруджа къмъ майка България.

2-ро. Искане веднага да се въведе българско управление въ цяла сѣверна Добруджа.

Заявяваме, че ще смятаме всякой българинъ, който е противъ нашето следяние, къмъ България, за прѣдатель, а всеки чужденецъ, който дѣйствува противъ българските идеали и интереси е нашъ врагъ.

Рѣшихме да направимъ живъ плетъ отъ нашитъ тѣла и сж оружие въ ръка ще се боримъ до послѣдния капка крѣв, като ще измрѣмъ до единъ и нѣма да позволимъ възвръщането на ромънското владичество въ нашата страна.

Показваме всички бивши и настоящи министри и народни прѣдставители да посетятъ Добруджа и се запознаятъ с нея, като се и увѣрятъ, че тя е изцѣло Българска.

Апелираме къмъ нашитъ прѣдставители и безпристрастнитъ чужденци да подкрепятъ най-смѣло нашата права кауза.

Да живѣе пѣловинна България и нейниятъ върховенъ вождъ! Ура!

Прѣдседател на народния к-тъ: Г. Георгиевъ.

Мѣстния народенъ комитетъ въ село Камберъ, околия Бабадагска, събранъ на 12 т. м. на заседание ведно съ жителитъ отъ селото, за да разминимъ мисля относително слѣдбата на родния ни край, единодушно рѣшихме:

Най-настойтелно искаме и то още сега присъединението на цяла Добруджа къмъ майка България и въвеждането българско управление.

Заявяваме, че роднитъ ни не може и не трѣбва да служи като разминава монета при бъдещитъ мирни прѣговори, нито пъкъ сж неа да се плаща бъдещето смирнително приятелство на доскоропната ни угнетелка Ромъния.

Рѣшени сме съ всички срдства, даме и сж оружие въ ръка, да защитимъ свободата си, но не ще допустимъ възвръщането на ромънското владичество.

Показваме всички прѣдставители на българската интелигенция, сегашни и бивши министри и водители на партии да посетятъ Добруджа и непосредствено се увѣрятъ, че ние тукъ отъ врѣмето на Аспаруха и до днесъ сме си останали чисти българини и сме живѣли и живѣемъ съ идеалитъ на майка България. Апелираме къмъ всички народни избраници да подкрепятъ прѣдъ правителството и народното събрание нашето дѣло.

Прѣдседател на народния к-тъ: Юр. Ивановъ.
(Слѣдва). Секретаръ: Ив. Енчевъ.

Добруджанци, наето се отъ прѣдатели и шпиони. Наето се отъ ония, които услужаватъ на враговетъ на нашия вървенъ четворенъ смѣтъ!

За отвлѣченитъ добруджанци.

До Министръ Прѣдседателя и Пълномощнитъ министри на Германия, Австро-Унгария и Турция въ София сж отправени слѣднитъ телеграми:

Молимъ застъпничеството на българското, германското, австро-унгарското и турското правителства щото, при прѣговоритъ за примирие съ Ромъния, да бъдатъ освободени незабавно и върнати по домоветъ ний всички добруджанци, отвлѣчени прѣди една година отъ ромънскитъ власти, като заложници и граждански плѣнници.

Народенъ комитетъ въ с. Алмалай прѣд. Димовъ

При прѣдстоипитъ прѣговори за примирие съ ромънцитъ, молимъ Ви, Господине Министре, застъпите се за безжалостно отвлѣченитъ отъ домоветъ ний, като заложници и граждански плѣнници, невиннитъ туркански граждани, страдащата на които плѣнъ страдана ни сж малъ, за да се завърнатъ незабавно по домоветъ си.

Народенъ комитетъ въ гр. Тутраканъ: П. Мавродиевъ, П. Драгановъ, свещ. Игн. Чернявъ, Т. Чипляковъ.

Прѣди една година ромънскитъ разбойнически власти, които нѣматъ равни на себе си по своята жестокост и зѣвствя, отвлѣкоха хиляди невинни добруджанци, като заложници и граждански плѣнници, които днесъ изнемогаватъ въ Молдова. Сега, когато прѣдстоитъ да се водатъ прѣговори за примирие и съ Ромъния, молимъ да направите благосклонни постѣпки прѣдъ Вашето правителство, за да се постави, като първо условие, немедленото освобождение и повръщане въ домоветъ ний на тия нещастници.

Межданикоески народенъ комитетъ,

Прѣдседател: Ст. Пеневъ.

Секретаръ: Юр. Великовъ.

Членъ: Щерю Геневъ.

По случай прѣговоритъ за примирие, които се водатъ сега съ Ромъния, молимъ застъпничеството Ви, Господинъ Министре, незабавно да бъдатъ освободени отъ ромънскитъ власти и поврънати по домоветъ си всички отвлѣчени прѣди една година добруджанци.

Прѣдседател на Никополския народенъ комитетъ:

Н. Попчевъ.

Секретаръ: П. Т. Богдановъ.

Касиеръ: Хр. х. Добревъ.

Слѣтници: Маринъ Богевъ, Гр. Жбану.

Извѣстно Ви е, че прѣди една година ромънцитъ при своето отстъпление отвлѣкоха 25 хиляди невинни добруджански българини. Отъ името на тѣхнитъ сираци и отъ наше име Ви молимъ да се застъпите прѣдъ уважаемото Ваше правителство, да постави въ прѣговоритъ за примирие, като едно отъ първитъ условия, незабавното освобождение на тия наши брати.

Прѣдседател на Народния комитетъ

въ с. Фрикапей, тулчанско, Т. Митюловъ.

Членове: Г. В. Симеоновъ, А. Петровъ, М. Калевъ.

Секретаръ: Тодоръ Пеневъ.

Просимъ най-почтително Вашето застъпничество, при воденето прѣговори за примирие съ Ромъния, да бъдатъ освободени и незабавно върнати по домоветъ отвлѣченитъ добруджанци.

Нека най-послъ да грѣне слѣнце на радостъ въ душитъ на тия мъченици и щастие да озари клѣтитъ тѣхни семейства.

Аджи-гюль, тулчанско.

Прѣдседател на мѣстн. комитетъ: Ив. Славовъ.

Мислюминитъ и българитъ отъ с. Ортакой най-утивно Ви молимъ, Господинъ Министре, да се застъпатъ прѣдъ ромънскитъ делегати на мира да бъдатъ освободени сънародникитъ ни отъ изнаничеството ний въ Молдова.

Прѣдседател мѣстния комитетъ: П. Петровъ

Секретаръ-касиреръ: Георги Кировъ

Слѣтници: Али Сейфи, Етемъ Али

Официална Ромъния, сломена и унижена, проси примирие и миръ, а отвлѣченитъ добруджанци — наши бащи, майки, брати, сестри, дѣца и пр. и до днесъ гинатъ въ молдавскитъ плѣннически лагери и затвори. Провидението наеда коварния хищникъ и създаде удобенъ моментъ за освобождение на невиннитъ жертви. Ето защо най-настойтелно Ви молимъ, г-не министре, да се застъпите най-енергично прѣдъ ромънското правителство, незабавно да освободи и върне по домоветъ ний отвлѣченитъ добруджанци. Нека това наше справедливо искане бъде едно отъ условията за примирieto съ Ромъния.

За добруджанци, варненски граждани, на Варненския Добруджански комитетъ:

Прѣдседателъ М. Котавовъ.

Секретаръ В. Чобановъ.

(Слѣдва).

Хроника

Главнокомандующия ний гражданитъ отъ Бабадагъ. На привѣтствената телеграма на кмета на Бабадагъ, главнокомандующия Гепералъ Лейтенантъ Жековъ е изпратилъ слѣдния отговоръ:

Благодаря Вахъ и на жителитъ отъ града за подпеснитъ ми по случай годишницата отъ освобождението Ви, привѣтствия, които изпълватъ съ радостъ срдцата на героитъ. Съ помощта на всички българини отъ обединена България, армията ще довърши успешно своето дѣло.

Привѣтствия. По случай празника на освобождението си — 22 того, жителитъ отъ с. Налбантъ сж изпратили поздравителни телеграми до Н. В. Царя, командующия 3 армия и командира на 35-й Врачански полкъ, който първи е раззалъ въ тѣхното село.

М-търъ Пешевъ за Добруджа. При разискване бюджетопроекта на Просѣтното министерство въ камарата М-ръ Пешевъ е направилъ слѣдното изявление:

Училището прѣзъ войната не може да стоп на нуждната висота, поради липса на учители, контроленъ персоналъ и здания. При все това и ното прави всичко възможно, за да се потисне учебното дѣло напредъ. Никакво партизанство нѣма въ м-вото. Полагатъ се грижи и за училищата въ Добруджа, дѣто за учебното дѣло особени усилия полага добруджански комитетъ. Добруджа е българска страна и всички българини ще се радва когато тя бъде присъединена къмъ общото отечество.

Армутлийски благодарятъ. По случай празника на освобождението на селото си — 20 того, жителитъ на с. Армутлий, Бабадашка околия, сж изпратили привѣтствени и благодарствени телеграми до Н. В. Царя, до Министръ Прѣдседателя, Главнокомандующия, Командующия 3-а Армия, до командира на 36 пѣх. полкъ, който на 20/XII 916 г. прѣвъ е влѣзълъ въ с. Армутлий.

Добруджански календаръ. Тия дни ще се пусне въ разпродажба първия добруджански стененъ календаръ за 1918 година, издание на фонда „Добруджа“. Календаритъ е изработенъ художествено и трѣбва да краси домътъ на всеки добруджанецъ. Добруджанци! де единъ си купете тоя исторически нашъ календаръ.

Нашата делегация въ мирнитъ прѣговори. Нашата делегация за водене прѣговоритъ за миръ се състои отъ М-ра на правосъдието Хр. Ив. Поповъ, пълномощ. м-ръ Рачо Косевъ, генер. консулъ Ив. Стояковичъ, полк. Ганчевъ, М. Арнаудовъ, Миланъ Г. Марковъ и капитанъ лейтенантъ Недевъ. Тѣ сж замиснали вече за Брест-Литовскъ.

Синъ намътъ. Министерството на Земледѣлието ведно съ Земледѣлческата Банка проучава въпроса за доставката на синъ намътъ. Наскоро ще бъдатъ командировани въ съюзнитъ страни чиновници за доставката.

Намбиналенъ курсъ. В. Н. Банка продава: чекъ. Виена крони 77.50 лв., Берлинъ марки 125 лв., турска лира 25.25 л. швейцарска франка 165.50 л. и холандски флорини 320 л.

Привѣтствени телеграми. По случай празникитъ на освобождението си, жителитъ на с. Паша-кышла, Кожалашка околия, сж изпратили благодарствено-привѣтствени телеграми до Министръ Прѣдседателя, Прѣдседателя на Народното Събрание, Главнокомандующия и Командующия 3 Армия.

Вечеринка. На 15 того въ с. Конгастъ, съ съдѣйствието на гл. учителъ, Гавриловъ, коменданта подпоручикъ Вазовъ, г-цитъ Стефанка и Сийка Кирчеви, Марийка х. Колчева, Петранка Цанкова и М. Димкова отъ гр. Тулча, учители Продановъ и м. подоф. Бърдаровъ, била дадена учебическа литературно-музикална вечеринка, която била отлично посѣтена.

Преходътъ отъ вечерниката възлезъ на 485 л. Церковно училищното настоятелство благодарни на всички стѣудници.

Ново разписание на влаковетъ.

Брайла-Вукуреуцъ.

Тръгва отъ Браила въ 7 ч. и 34 м. сутр.

Пристига въ Вукуреуцъ 5 ч. 03 м. следъ об.

Тръгва отъ Браила въ 5 ч. и 56 м. вечерята.

Пристига въ Вукуреуцъ въ 1 ч. и 02 м. сл. об.

Тръгва отъ Вукуреуцъ въ 7 ч. и 15 м. сутр.

Пристига въ Браила въ 2 ч. и 06 м. сл. об.

Тръгва отъ Вукуреуцъ въ 1 часа и 02 м. сл. об.

Пристига въ Браила въ 8 часа веч.

Забѣлѣжка: Врѣмето се разбира източно европейско (Бѣлг. врѣме).

Новото пѣтно разписание на пераходното пѣтуване между Браила и Гечетъ. Тръгва отъ Браила въ 7 и 9 ч. пр. пл. и 1 и 3 ч. сл. пл. Тръгва отъ Гечетъ въ 8, и 10 ч. пр. пл. и 2, и 4 ч. сл. пл.